

aduersus monasterium sit prescriptum, pro ipsi re...

Secundo etiam possumus dicere, quod prescriptio...

Quoniam iuxta hanc l. videtur, quod vxor, durante...

Nec contra dicta, reos obstat interruptio Dominae...

Vltimo non obstat si allegetur, quod in instrumen...

to venditionis d. fundi, quam fecit olim quidam Va...

Quoniam contrarium tenent Angel & Imol. in d. l. cum...

Quod tunc precipue procedit, quando vendens nomi...

Maxime, quod Felin. in c. sent. n. 31. ad fin. de re iudic...

Non obstat dictum Baldi in l. 2. c. si ex fals. instrum. 15...

ex aliquibus indicijs; Praesertim, quoad inducendam...

S V M M A R I A.

- 1 Sententia lata contra reum principalem, transacta in...

CONSILIVM XXIX.

Vlto hoc processu super exsequutione contra fi...

Non t obstat, quod fideiussor appellauerit a dicta...

habet paratam exsequutionem, vt concludunt bene...

Non etiam obest, quod quando fuit petita d. exsequ...

Quoniam t et si fideiussor sit obligatus guarentigie, 3...

Quia si t instrumento guarentigio dies non appo...

Imo in t expressis terminis fideiussoris de iudicato...

Vltius etiam in terminis idem videtur tenere pro...

Vltius etiam t facit, quia a mandato de exsequen...

tenentes contrarium: & ipsius additio testatur contra Roder. Suar. in hoc esse communem opinionem, & ab ea non esse recedendum in iudicando, ex testimonio Alex. cons. 95. incip. vixit processib. lib. 2. in 2. col. Ita fuit postea pronuntiatum hic Placentia: quoniam iustum fuit per iudicem procedit in exsecutione vsq; ad vltimam pignorum licitationem, quod vulgo, sententia, de remate dicitur, & solui principale debitū actori cum expensis, viso hoc meo consilio.

S V M M A R I A.

- 1 Aliud pro alio exigi non potest ab inuito creditore.
- 2 Verbum dubium alicuius dispositionis declarari debet per verbum clarum eiusdem dispositionis.
- 3 Præcedentium hæc est vna virtus, vt declarent sequentia.
- 4 Præcedens clausula est maioris potentie ad declarationem sequentium, quam sequens ad determinationem præcedentium.
- 5 Dicta in præfationibus censentur repetita in conventionibus.
- 6 Gemmatio locutionis seu multiplicata reiteratio actus importat firmitatem consensus, & diuersitatem iuris ab actu simplici.
- 7 Gemmatio verborum sapit præcisam coarctationem & omnimodam deliberationem.
- 8 Contractus quis sit indicatur ex mente contrahentium, si constat ex ea, non vero ex verbis.
- 9 Petitio & monitio requiritur necessario, antequam exsequutio fiat, quando promittitur aliquid soluendum, cum ipse creditor petierit.
- 10 Hoc procedit, etiam si in obligatione sit apposta dies & pœna, sitamen inter partes sit actum, vt reus adhuc certificari debeat per actorem, & num. 11. exemplificatur in instrumentis publicis, & in priuata scriptura recognita.
- 12 Verificatio instrumenti debet fieri & probari confessione partis aduersæ, vel per testes cum citatione debitoris receptos antequam mandetur exsequutioni.
- 13 Qualitas sine virtus exsequutionis debet inesse a principio.
- 14 Instrumentum & contractus certa speciei debet exsequi in ipsamet specie, & debitor præcise est compellendus ad eam tradendam.

CONSILIVM XXX.

Vllo processu exsequutionis petita pro parte domini Archidiaconi de Medellin contra dominum Asuarum exsequutionem ipsam annullandam fore ex seqq. apparebit:

Primo, quoniam d. dom. Aluarus tantum se obligauit ad delegandum debitorem suum ipsi domino Archidiaconi ad mensum Martij, ex quo posset debitum suum consequi, non vero ad soluendum. Cum igitur obligatus sit ad factum, non autem ad dandum, minime potuit conueniri nec exsequi pro quantitate prædicta, sed tantum ad delegandum dato ei termino, vt in mora constitueretur. Quia si sicut aliud pro alio inuito creditori solui non potest, vt sunt iura vulgaria, ita etiã aliud pro alio exigi non potest ab inuito debitore, cum sit validum argum. a correlatiuis, vt probat text. in l. domini prædictorum, c. de agric. & censu. li. 11. & tenet Rip. in l. 2. s. mutui dato, n. 29. ff. de cert. pet. Neq; enim aliquis potest conueniri in plus quam sit obligatus, quia obligatio est iuris vinculum, quo necessitate adstringimur alicuius rei soluendæ gratia, vt in princ. Instut. de oblig. tut. gener. & in l. 5. ut. 12. part. 5. Sed in præsentem tantum adest obligatio respectu delegationis, & sic non adest iuris vinculum respectu solutionis in pecunia numerata; Ergo respectu ipsius nulla est obligatio, cum ipsa sit stricti iuris, ac

proinde non extendenda, vt in l. quequid astringenda, ff. de verb. oblig.

Nec obstat, quod post verbum, que librarum, contentum in chirographo recognito a d. dom. Aluaro additur, y pagara, quia hoc vltimum verbum, y pagara, intelligitur modo supradictio, id est, delegando, quia delegatio in proposito est solutio, vel salte loco solutionis cedit. Quod præcipue probatur arg. l. 1. ff. de reb. du. & eorum, quæ ibi notant Dd. dicentes, quod verbum dubium vnius dispositionis, declaratur & intelligitur per aliud verbum clarum eiusdem dispositionis. Idem probant l. heredes palam, ff. de testam. & l. vtrum, & ibi Bald. & Angel. ff. de pet. hered. Socin. in l. si sine, ff. de reb. dub. probatur etiam in l. si seruus plurimum, s. si ff. de delegat. Nam præcedentium hæc est vna virtus, vt declarent sequentia, vt in d. l. si seruus plurimum, s. si. tradit Mat. de Affili. dec. 1. Neap. 375. n. 1. & secunda virtus est, vt habeant potestatem restringendi, vt in l. si cum fundum, ff. de verb. signif. Bald. consil. 357. in ep. nota pro duce, & c. v. v. l. 5. n. 21. pag. 128. pro quo est etiam expressa l. nam & posteriores, ff. de legib. Ergo verbum, y pagar, postea positum, debet intelligi & restringi per verbum librarum, præcedens, hoc est, quod solutio fiat in delegatione. Quia præcedens clausula est maioris potentie ad determinationem sequentium, quam sequens ad determinationem præcedentium, secund. Bart. in l. quisquis, ff. de leg. 3. facit l. quisquis, ff. quando dies legat. cca. Rebuff. vbi supra, nu. 23. Item etiam, quia dicta in præfationibus censentur repetita in conventionibus, vt probat text. in l. Titia, s. idem respondet, ff. de verb. oblig. cum similit. Ergo verbum, librarum, dictum in principio, debet etiam censi repetitum, quando dicitur, y pagar, scilicet, librando, cum hoc possit intelligi salua ratione recti sermonis, & cõuentio pro hoc non reddatur inutilis, vt in d. s. idem respondet. Item, quia si aliud diceremus, daretur in cõtinenti correctio & nouatio obligationis, quia prius dicit que librarum, & statim subiicit, y pagar, quæ duo differunt respectu speciei: Delegare enim est in nominibus debitoris soluere, vt in toto tit. c. ff. de noua. & deleg. At vero verbum soluere, simpliciter & de per se prolatum, intelligitur in potiori significato, hoc est, in pecunia numerata. Sicq; intelligere, quod debeat delegare, hoc est (librarum) & postea in continenti, quod debeat soluere in pecunia numerata, sunt diuersa & quodammodo repugnancia, inducereturq; correctio & innouatio, quod non est dicendum in dubio, vt sunt iura vulgaria, præsertim in nouatione, quæ tacite nunquam inducitur, nisi expresse agatur, vt in l. fin. c. de nouat. cum materia, & in l. 15. ut. 14. part. 5. Item verba debent intelligi secundum subiectam materiam, vt in leg. si vno, cum vulgaribus, ff. locat. Sed subiecta materia in proposito est delegationis, hoc est, de libranca, vt patet ibi, de librarum: Igitur verbum y pagar, postea sequens debet intelligi secundum verbum subiectum præcedens, ex libranca.

Secundo principaliter hoc probatur ex ipsomet chirographo inferius, ibi, y siendo necesario haer recado, o recados para ello, &c. Na ex hoc manifestissime colligitur, quod solutio debet esse in delegatione, iuxta quod prius dictum fuit: quia si in pecunia numerata solutio faciendâ esset, ad quid oporteret domin. Aluarum alia instrumenta celebrare, cum ex tunc remaneret obligatus? Quo fit, vt verba hæc necessario referenda sint ad scripturam, aliaq; instrumenta requisita, vt solutio in delegatione sortiatur effectum, veluti instrumentum delegationis, vt debitores delegantis acceptent ipsam delegationem, & soluant, quia hæc est delegatio, vt in toto tit. c. & ff. de nouat. & delegat. Sicq; his 7 verbis repetitur, quod prius dixerat de delegatione, & geminatio locutio-

locutionis seu multiplicata reiteratio actus importat firmitatem consensus & diuersitatem iuris ab actu simplici, text. in l. 5. ff. de probat. & in l. Ballista, ff. ad Trebel. tradit alia iura allegans Euerard. in contr. legal. loco 91. in princip.

Item geminatio verborum sapit præcisam coarctationem & omnimodam deliberationem, vt cum Bald. & Præposit. tradit Ant. Corset. in tract. de verb. geminat. n. 31. qui est n. fin. vol. 1. tract. diuers. doct. fol. 323. col. 3. ad si. & Rolan. a Valle cons. 8. n. 5. lib. 1. Ergo ita in proposito dicendum est, vt necessario & omnino schedula hæc sit intelligenda in solutione per delegationem. Tertio idem probatur optimo iuris argumento, quia quando ex aliquo contractu constat de mente contrahentium, non est curandum de verbis & nomine ipsius appositus in eodem contractu ad iudicandum quis contractus celebratus fuerit, sed standum est menti contrahentium: imo verba impropriantur ratione subiectæ materiæ, vt bene tradit Euerard. in cent. legal. loco 13. in vers. secundo volo testare. Ergo ita in proposito dicendum est, quod cum expresse constat in prædicta schedula de mente debitoris obligantis se ad soluendum in delegatione, idque constat ex verbis geminatis in eadem positus, vt supradictum est, non sit curandum de verbis, y pagar, cum etiam proprie possint & debeant intelligi in delegatione, secundam subiectam materiam.

Sed postea, quod iuxta d. schedulam debitor teneatur soluere in pecunia numerata, quod non est verum, adhuc exsequutio esset, prout etiam est nulla, quia ad finem d. schedulæ dicitur, y siendo necesario haer recado, o recados para ello, cada y quando que por su merced me fuere pedado los hare. Aduertendum est enim ad verba, cada y quando que por su merced me fuere pedado, &c. Nam per hæc verba declaratur, quod tunc demum ad id teneatur, cum fuerit petitum a creditore, & non antea, quia quando aliquis promittit soluere aliquid alteri, cum ipse creditor petierit, requiritur necessario petitio & monitio antequam exsequutio fiat, vt probat bonus text. in l. si decem, cum petitor, ff. de verb. oblig. & tradit bene Felin. in c. licet, Heb. n. 2. & 3. de symon.

Quod procedit, etiam si in obligatione sit apposta dies & pœna, si tamen inter partes sit actum, vt reus adhuc certificari debeat per actorem, tunc enim talis dies non interpellat, ita quod mora sit impurgabilis, quia nulla mora præcessit sine petitione. Ita tenet glossa in l. ita stipulatus, la magn. verbo, certo die, ff. de verb. oblig. vbi hanc opinionem sequitur expresse Bartol. n. 1. Ripa 13. & Socin. Jun. nu. 65. & ceteri scribentes: ex qua gl. notant Angel. & Paul. de Castr. quod si statutum diceret, instrumenta lapsa termino esse mandata exsequutioni, etiam per capturam, tale statutum non haberet locum, si in instrumento creditor promississet ante diem certificare debitorem, eo, quia per appositionem talis pacti videtur renuntiari beneficio statuti: quam illationem sequitur etiam Francisc. a Ripa in l. ita stipulatus, n. 14. & vtrumq; Greg. Lop. in l. 8. ut. 14. part. 5. glo. 2. vers. nota etiam.

Vbi exemplificat in instrumentis publicis seu in priuata scriptura recognita, quæ in hoc Regno habent exsequutionem paratam, quod id non habeat locum, quando dies certa est apposta cum pacto, quod ante diem certificatio debeat fieri per actorem: quoniam illud pactum reddit terminum conditionalem. Ergo idem dicendum est in nostro casu, cum sit eadem ratio: quia debitor ita demum obligatur, si fuerit petitus, si que obligatio non est pura, sed conditionalis & qualificata, ac proinde non habet exsequutionem paratam, quoad usque verificata fuerit, vt late tradit post alios Roder. Suarez in l. post rem iudicatam, limitatione 5. ad l.

Regiam, ff. de re iudic. & Conarr. lib. 2. variar. resolut. cap. 11. num. 2.

Vbi ambo probant pluribus aliis auctoribus allegatis, quod hæc verificatio instrumenti debet fieri & probari confessione partis aduersæ, vel per testes cum citatione debitoris receptos, antequam instrumentum mandetur exsequutioni: quia si de præd. verificatione non constat, non meretur exsecutionem. Facit etiam quod tradit Petrus Nunnez de Auend. in l. 4. & 5. tit. de las excepciones, lib. 3. Ordinan. nu. 20. vbi dicit, quod qualitas exsecutionis debet inesse a principio, vt probat lex illa ibi, Recados ciertos: Nam non dicit, certificando. Et quod a principio debet inesse, non sufficit postea verificari, quia est forma, vt per Doct. quos ibi allegat, & tenet idem Auendan. in c. Prator. nu. 27. lib. 1. fol. 15. in princip. Ergo ita in proposito dicendum est, quod licet dicit, creditor petiisset a d. reo debitum hoc, cum tamen id non constiterit tempore, quo petita fuit exsecutio, & sic instrumentum non fuerit certum nec verificatum, licet postea in oppositione & processu exsecutionis verificaretur, quod non conceditur, non habuit locum via exsecutionis nec debuit exsequi, quia defuit petitio, & sic non potest dici instrumentum liquidum; Vnde non meretur exsecutionem, nisi prius constet de liquidatione, secundum Rodericum Suarez vbi supra, limitatione 4. & Conarr. etiam vbi supra n. 1.

Præterea etiam, antequam fieret dicta exsecutio, constaret de dicta petitione, adhuc exsequi non deberet in pecunia sed vt debitor præcise compelleretur ad delegandam prout promissit & se obligauit in d. schedula, vt supra dictum & de iure probatum existit, & hoc per capturam vel alio modo faciendi ei præceptum, quod delect creditori suo debitorem intra certum terminum, & celebret scripturas necessarias, prout promissit sub pœna exsecutionis. Quia instrumentum & cõtractus certæ speciei debet exsequi in ipsamet specie, & debitor præcise est compellendus ad eam tradendam, vt probat textus iuncta gl. in verb. cõdemmandum, in vers. dicit ergo Ioannes, in l. qui restitueret, ff. de rei vendic. & ibi notant Dd. & Roder. Suarez in d. l. post rem iudicatam, in 3. extensione ad l. Regiam, ff. de re iudicata: Ergo ita in proposito est, quod cum debitor in nostro casu se obligauerit ad soluendum in hac specie solutionis, scilicet, in delegatione, in ea debet compelli, vt soluat præcise, & non alia. Ex quibus omnibus patet, nullo modo potuisse fieri d. exsequutionem, & factam reuocandam & annullandam fore, saluo meliori iudicio. Iudex Placentinus iussit procedere in exsequutione, & fieri solutionem in pecunia creditori, in superq; reum in expensis condemnauit, qui appellauit, & in Regali prætorio Pinciano fuit reuocata exsequutio in totum, & iustum reddi reo principale, decimam & expensas, & declaratum, vt adimpleret delegando iuxta dictam schedulam: idemque secundam sententiam in gradu reuisionis primæ in eadem curia late confirmatoria comprobatum fuit. Ex quibus sententiis fuit concessa exsequutoria in fauorem dicti rei, iuxta hoc consilium.

S V M M A R I A.

- 1 Exercentes officium cauonis & stabularij sunt infames infamia facti, attenta opinione & estimatione, quæ habetur de his personis in Hispania.
- 2 Infamia iuris vel facti non solum repellit, sed adimit officium honorificum iudicis habitum.
- 3 Nullus debet eligi in iudicem, qui non sit dignissimus & meritis & facultatibus.
- 4 Valeat argumentum de teste ad iudicem negative.
- 5 Qui fecit aliquid, quominus habeatur, non potest esse testis.